

2021 05 05 LT Vyresniųjų grupė
**BŪSIMOJO LAIKO VEIKSMAŽODŽIŲ DARYBA, ASMENAVIMAS,
 ŠAKNIES BALSIO IR PAKITUSIŲ PRIEBALSIŲ RAŠYMAS.**

Būsimojo laiko veiksmažodžiai reiškia veiksmus ar būsenas, kurie bus ateityje.
 Būsimojo laiko veiksmažodžiai padaromi iš bendraties su priesaga -s-.

4. Būsimasis laikas (iš bendraties –s-)

Priebalsių susiliejimas	
<i>zyz –ti +-s > zys</i>	z + s > s
<i>vež –ti +-s > veš</i>	ž + s > š
<i>siųs –ti +-s > siųs</i>	s + s > s
<i>neš –ti +-s > neš</i>	š + s > š

Jei dviskiemenė bendratis baigiasi **–yti** arba **–ūti** (priešdėlis neskaičiuojamas), tai būs. I. TIK 3 asm. Šaknyje ilgas balsis sutrumpės (*i, u*)
IŠIMTIS: vyti –vys, siūti – siūs

<i>ly-ti –līs</i>	<i>(su)ry-ti –suris</i>	<i>dūž-ti –dūš</i>	<i>ma-ty-ti –matys</i>
<i>pū-ti –pus</i>	<i>(su)griū-ti –sugriūs</i>	<i>kryp-ti –kryps</i>	<i>mo-ky-ti –mokys</i>

BŪSIMOJO LAIKO VEIKSMAŽODŽIŲ ASMENAVIMAS

VIENASKAITA					
Vns.1 a.	Aš	<i>neš-iu</i>	<i>šauk-s-iu</i>	<i>mylė-s-iu</i>	<i>saky-s-iu</i>
Vns.2 a.	Tu	<i>neš-i</i>	<i>šauk-s-i</i>	<i>mylė-s-i</i>	<i>saky-s-i</i>
Vns.3 a.	Jis, ji	<i>neš</i>	<i>šauk-s</i>	<i>mylė-s</i>	<i>saky-s</i>

DAUGISKAITA					
Dgs.1 a.	Mes	<i>neš-ime</i>	<i>šauk-s-ime</i>	<i>mylė-s-ime</i>	<i>saky-s-ime</i>
Dgs.2 a.	Jūs	<i>neš-ite</i>	<i>šauk-s-ite</i>	<i>mylė-s-ite</i>	<i>saky-s-ite</i>
Dgs.3 a.	Jie, jos	<i>neš</i>	<i>šauk-s</i>	<i>mylė-s</i>	<i>saky-s</i>

1 užduotis. Iš teksto išrašykite būsimojo laiko veiksmažodžius ir nurodykite jų skaičių ir asmenį.

-O kur paparčio žiedas? -sunerimo Undinė, mergelė sauninė. -Šitaip lydžio Striukio nepagausi, nors lyg ryto kantriai lauksi. Jei užklups mus čia audra, vėl vergovėje Striukio liksiu. O jei iš lydžio išvaduosiu, aš tau kasdien dainas dainuosiu, barzdą glostysiu, šukuosiu. Abu būsime laimingi.

Pavyzdys: *grįšime -dgs. 1 a.*

2 užduotis. Iš patarlių ir priežodžių išrašykite būsimojo laiko veiksmažodžius ir parodykite, kaip jie padaromi.

Daugiau dirbsi -saldžiau miegosi. Darbo bus -duonos netrūks. Aukštai šoksi, žemai krisi.

Pavyzdys: *grįš < grįž -ti + s*

3 užduotis. Išasmenuok būsimuoju laiku. Galūnes pabrauk.

VIENASKAITA

Aš	<i>būsiu</i>	<i>gydysiu</i>	<i>vešiu</i>
Tu			
Jis, ji			

DAUGISKAITA

Mes			
Jūs			
Jie, jos			

Jei dviskiemenė bendratis baigiasi **-yti** arba **-ūti** (priešdėlis neskaičiuojamas), tai būs. I. TIK 3 asm. Šaknyje ilgas balsis sutrumpės (*i, u*)
IŠIMTIS: **vyti** – **vys**, **siūti** – **siūs**

<i>ly-ti –lis</i> <i>pū-ti –pus</i>	<i>(su)ry-ti –suris</i> <i>(su)griū-ti –sugrius</i>	<i>dūž-ti –dūš</i> <i>kryp-ti –kryps</i>	<i>ma-ty-ti –matys</i> <i>mo-ky-ti –mokys</i>
--	--	---	--

4 užduotis. Parašyk būsimąjo laiko pirmąjį ir trečiąjį asmenį

Pvz.: *Griūti -griūsiu, grius*

Vaikiniai	Ryti	Rūgti
	Gyti	Dūkti
	Džiūti	Vykti

5 užduotis. Šalia būsimąjo laiko 3 a. parašykite bendratį. **Pažymėkite balsių kaitą, priebalsių susiliejimą**

y-i / ū-u	z + s > s / ž + s > š / s + s > s / š + s > š
Gis -	Lauš
Lis	Megs
Ris	Suduš
Klius	Pasiryš